

Tjänsteställe, handläggare
Välfärd och folkhälsa, Linnea Hedkvist

Datum
2020-12-10

Beteckning
Mötesanteckningar

Mötesanteckningar chefsgrupp folkhälsa den 10 december 2020

Närvarande:

Ingmar Ångman, områdeschef välfärd och folkhälsa, ordförande
Anna Jakobsson, chef staben för hållbar utveckling
Katrinn Larsson, hållbarhetschef Örebro kommun
Annika Karlsson Juliusen, folkhälsochef södra länsdelen
Cecilia Ljung, folkhälsochef västra länsdelen
Peter Björklund, folkhälsochef norra länsdelen
Margareta Johansson, folkhälsochef RF SISU Örebro län
Kristin Lundström, folkhälsokommunikatör ÖLBF
Linnea Hedkvist, utvecklingsledare välfärd och folkhälsa
Lise Bergman Nordgren, suicidförebyggande samordnare, punkt 3
Ida Broman, utvecklingsledare välfärd och folkhälsa, punkt 4
Marie Nybäck, folkhälsostrateg staben för hållbar utveckling, punkt 6

1. Föregående minnesanteckningar

Anteckningarna från mötet 2020-10-13 lades till handlingarna.

2. Aktivitetsområden i samverkan

En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till aktivitetsområden i samverkan utifrån insatsområden i handlingsplan för god, jämlik och jämställd hälsa. Förslaget diskuterades och komprimerades enligt följande:

Insatsområde Förstärka insatserna för måluppfyllelse i skolan

Föräldraskapsstöd

Delaktighet och inflytande

Barnfattigdom

Levnadsvanor

Exempel aktiviteter: Överviktiga barn, förstudie barnfattigdom

Postadress
Region Örebro län
Regional utveckling
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 1, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Insatsområde Förstärka insatserna för ett inkluderande arbetsliv/Ökonomisk trygghet
Metod- och kunskapsutveckling inom området

Insatsområde Förstärka insatserna för ett åldrande med livskvalitet
Kvalitets- och utvecklingsarbete förebyggande/främjande hälsosamt åldrande fyra hörnspelare

Insatsområde Psykisk hälsa
Ett mer hälsofrämjande samhälle och levnadssätt
Individer rustade för att nå sin fulla potential och välmående
Exempel aktiviteter: YAM, MHFA

Chefsgruppen beslutade att anta ovan redovisade aktivitetsområden för samverkan mellan parterna.

Linnea Hedkvist fick i uppdrag att sammanställa ett dokument med beskrivning av de olika aktivitetsområdena.

Chefsgruppen beslutade att vid nästa möte diskutera hur man tar oss an aktivitetsområdena (nuläge, orsaker, effekter mm) och att tills dess ta fram lämplig modell för detta.

3. Förslag om länsövergripande satsning för spridning av MHFA

Lise Bergman Nordgren presenterade ett förslag till uppbyggnad av en länsövergripande organisation för MHFA (Mental Health First Aid), Första hjälpen psykisk hälsa.

MHFA är en selektiv preventionsåtgärd med måttlig evidens som riktar sig till personer som möter många människor och fokuserar på att öka kunskaper om psykisk ohälsa och suicidprevention, bemötande och identifiering av riskindivider. Folkhälsomyndigheten har visat att metoden ökar deltagarnas kunskaper om psykisk ohälsa och stärker beredskapen att bemöta personer med psykisk ohälsa. Metoden ligger i linje med den regionala suicidförebyggande handlingsplanen.

2017 genomfördes den första utbildningen av 19 MHFA-instruktörer i Örebro län men av olika anledningar har arbetet inte drivits i länets alla delar sedan dess. Nu liggande förslag innebär en satsning över hela länet med utbildning av instruktörer som i sin tur genomför utbildningar i grupper med olika professioner. MHFA-arbetet i den västra länsdelen har gett värdefulla erfarenheter som arbetats in i förslaget kring utbildning, samordningsuppdrag länsdelsvis och regionalt, tid i tjänst för att utbilda mm. Digitala utbildningar är inget alternativ för denna metod.

Förslaget omfattar förslag till organisation; styrgrupp, referensgrupper, länsdelssamordning/styrning, länsdelsvida arbetsgrupper och länsövergripande nätverk.

När det gäller finansiering kan regionala suicidpreventionsmedel avsättas för aktiviteter i samverkan och förslaget innebär att dessa bekostar samordnarlön, böcker till deltagarna, utbildningskostnaden för nya instruktörer samt fika i samband med utbildningsträffar. Beslut om finansiering tas av chefsgrupp för social välfärd samt vård- och omsorg. Förslaget omfattar inte finansiering av tid för utbildning av instruktörer och för utbildning av grupper inom respektive kommun eller organisation.

Under diskussionen uttryckte Margareta Johansson att RF-SISU är mycket intresserade av att delta i utbildningarna. Frågor ställdes också kring styrning och samordning av det lokala arbetet och svaret är att förslaget innebär att den sker i respektive länsdelsgrupp.

Chefsgrupp folkhälsa beslutade att ställa sig bakom förslaget till ramverk för länsövergripande satsning för spridning av MHFA.

4. Från arbetsgrupp YAM

Annika Karlsson Juliussen och Ida Broman presenterade ett förslag kring metoden YAM, Youth Aware of Mental Health, som genomförts i en arbetsgrupp bestående av personer från samtliga länsdelar. Uppdraget har varit att genomföra en förstudie för att bygga upp organisation och introducera YAM i Örebro läns skolor.

YAM är ett förebyggande universellt evidensbaserat hälsofrämjande och självmordspreventivt program som genomförs i skolan på skoltid i årskurs 7 och 8 (13-17 år). Praktiskt genomförs fem träffar under tre veckor av utbildade YAM-instruktörer. Syftet med YAM är att eleverna ska få kunskap om psykisk hälsa, främja diskussion och färdighet i att möta livets svårigheter samt utveckla förmågan att kunna handskas med egna och andras känslor. Utvärdering av metoden visar att YAM minskar nya fall av självmordsförsök och nya fall av allvarliga självmordstankar med 50 % samt nya fall av depression med 30 %. YAM har påvisat fortsatt effekt efter att programmet är slut.

I arbetet med förstudien har arbetsgruppen varit i kontakt med andra regioner och en kommun som genomför YAM samt MHiM (Mental Health in Mind) som är det företag som genomför utbildningar av instruktörer. Erfarenheter från västra länsdelens arbete med MHFA har också bildat underlag för arbetsgruppen.

Arbetsgruppens förslag innebär att YAM bedrivs i årskurs 8 vilket i Örebro län 2020 omfattar 132 klasser med ca 3 400 elever och 660

YAM-lektioner per läsår. 20 instruktörer utbildas och fem samordnare utses, en per länsdel och en regional samordnare. Förslag till organisation omfattar styr- och referensgrupp på länsnivå, länsdelsvisa styrgrupper, lokala/länsdelsvisa chefsgrupper, strategisk länsarbetsgrupp samt lokala arbetsgrupper.

Förslag till budget innebär att utbildningskostnader, material till elever och samordnartjänster finansieras via läns gemensamma sucidmedel. Finansiering av tid för utbildning samt ev vikariekostnader omfattas inte av förslaget utan bekostas av resp huvudman. Arbetsgruppen har också tagit fram ett förslag till tidplan för fortsatt arbete som behöver ta hänsyn till pågående pandemi.

Förstudien med förslag behöver fortsättningsvis förankras i ett flertal olika grupper och nätverk.

Under efterföljande diskussion påpekades vikten av att förankra arbetet i rektorsledet så att programmet inte konkurrerar med andra insatser och program i elevgrupperna.

Chefsgrupp folkhälsa beslutade att ställa sig bakom arbetsgruppens fortsatta arbete utifrån föreslagen planering.

5. Från arbetsgrupp Covid 19

Linnea Hedkvist presenterade det arbetsmaterial som arbetsgrupp Sociala och folkhälsokonsekvenser av Covid19 tagit fram. Materialet är en kunskapssammanställning, med befolkningsperspektiv, utifrån för folkhälsoområdet relevanta effektmål i RUS samt den nationella folkhälsopolitikens målområden.

Arbetsgruppen har skickat med några frågeställningar till chefsgruppen som handlar om hur man ser på det fortsatta arbetet:

- Ska det material som arbetsgruppen fortsätter att ta fram vara en sammanställning av kunskapsläget (som det ser ut nu) som sedan förmedlas i olika grupperingar eller bör det också innehålla goda exempel, förslag på insatser?
- Med tanke på kort- och långsiktiga effekter, hur kan materialet användas lokalt? Och regionalt?
- Vilken typ av avstämningar bör göras och när?
- Vilka grupperingar tycker ni är viktiga mottagare för underlaget och hur kan det kommuniceras?

Chefsgruppens diskussion innebar att man rekommenderade arbetsgruppen att fortsätta arbetet utifrån den struktur som använts

hittills samt att det finns ett behov av att strukturera redovisningarna beroende på den målgrupp som materialet presenteras i. Arbetsgruppen fick också i uppdrag att lista de mottagare som man ser för materialet. Underlaget bör också kopplas till de aktivitetsområden som chefsgruppen prioriterat. Samordning bör också ske med lokalt arbete i kommunerna och andra organisationer.

Chefsgrupp folkhälsa beslutade i enlighet med ovan beskrivna förslag.

6. Överviktiga barn

Marie Nybäck presenterade det arbete som bedrivs länet och länsdelarna kring insatser för överviktiga barn och deras föräldrar. I länsdelarna finns rörelsegrupper för barn och i några även föreläsningar och information till föräldrarna. Dock är vissa aktiviteter inställda just nu pga pandemin. I norra och västra länsdelen finns samverkansgrupper. Det är tydligt att insatserna i de olika länsdelarna skiljer sig från varandra och sker med olika typer av finansiering som ofta är kortsiktig.

I länet har gemensamt erfarenhetsutbyte genomförts vid ett par tillfällen och det finns också en länsgrupp för utvärdering. Staben för hållbar utveckling trendanalys utifrån de befolkningsdata som finns tillgänglig. Region Örebro län deltar i Swelife inom delprojekt Best practice.

Framgångsfaktorer i arbetet är positiva utvärderingar, att viktstabilitet rapporteras av flera länsdelar och att samverkan gynnas av överenskommelserna om samverkan. Arbetet i södra länsdelen visar att det är en stor fördel att det är en förening som håller i aktiviteten för kontinuitet och avgörande att erbjuda transport till deltagarna.

Utmaningar är den oklara finansieringen samt behov av att utveckla föräldraskapsstödet i grupperna.

Under diskussionerna i chefsgruppen informerade Ingmar Ångman om att ett lokalt programområde (LPO) för barn och unga inom hälso- och sjukvårdens kunskapsstyrning ska tillsättas och att nationella riktlinjer kommer. Denna grupp ska även synkas med befintlig styrgrupp barn och unga inom den regionala samverkansstrukturen. Ingmar föreslog frågan om hur arbetet med överviktiga barn kan utvecklas tas med i denna kommande struktur.

Chefsgruppen beslutade i enlighet med förslaget.

7. Uppföljningsdag 2021 - arbetsgrupp

Till arbetsgrupp för att planera uppföljningsdag 2021 utsågs Lisen Tang Kempe, Annika Karlsson Juliussen, Margareta Johansson, Kristin Lundström, Marie Cesares Olsson och Linnea Hedkvist (sammankallande). Tidpunkten för dagen kommer att styras utifrån pågående pandemi.

8. Från möte med specifika samverkansrådet för folkhälsa den 20 november samt inför möte den 5 februari
 Ingmar Ångman rapporterade från mötet med det specifika samverkansrådet den 20 november. Temat var Barn och unga och det prioriterade insatsområdet Måluppfyllelse i skolan. Presentationer gjordes av Liv & hälsa ung 2020 och 2021, YAM och MHFA samt Barnkonventionen som lag med efterföljande samtal kring vad som pågår i kommunerna och regionen, hur arbetet tillsammans kan stärkas och hur samverkan kan ske.
 Handlingsplan psykisk hälsa presenterades och det specifika samverkansrådet ställde sig bakom handlingsplanen.
 Resultaten från uppföljningsdagen den 28 februari presenterades.

Kommande möte med det specifika samverkansrådet hålls den 5 februari. Önskat tema är rörelse för barn och unga och hur samverkan mellan kommunerna och RF-SISU kan utvecklas. Önskemål också om rörelse för barn och unga med funktionsnedsättningar med frågeställningen hur Coronapandemin har påverkat.

Chefsgrupp folkhälsa lade informationen med godkännande till handlingarna.

Protokoll från mötet finns i Projify.

9. **Styrgrupp psykisk hälsa, mandat, uppdrag och sammansättning**
 I remissvaren för handlingsplan psykisk hälsa inkom många synpunkter på för mandat, uppdrag och sammansättning för styrgruppen. Ingmar Ångman informerade om att en process är igång i chefsgrupp social välfärd samt vård och omsorg med att göra en översyn av de grupperingar som finns kopplade till den chefsgruppen. Processen inkluderar också styrgrupp psykisk hälsa. Något resultat kan inte presenteras ännu och kommer senare.

Chefsgrupp folkhälsa lade informationen med godkännande till handlingarna.

10. Rapporter

Kommundialoger strategiskt föräldraskapsstöd

Ingmar Ångman informerade om att planering pågår av kommundialoger kring strategiskt föräldraskapsstödsarbete. Kontakt har tagits med folkhälsoteamen.

Pågående ansökningar

Ingmar Ångman rapporterade att beslut ang nationella medel utifrån nationella överenskommelser om psykisk hälsa samt god och nära vård väntas inom kort.

Margareta Johansson rapporterade att RF-SISU från länsstyrelsen beviljats medel för fortsättning av Kvinna i Fokus samt mansgrupper. Man har också erhållit medel för ett utvärderingsverktyg för att följa attityd- och beteendeförändringar bland deltagarna i mansgrupperna. Annika Karlsson Juliussen rapporterade att Sydnärkes folkhälsoteam tillsammans med folkhälsoteamet i norra länsdelen har ansökt om medel för insatser inom området våld i nära relationer.

Cecilia Ljung rapporterade att Karlskoga kommun i samverkan Majblomman, Möckelnföreningarna, näringslivet, ungdomsfullmäktige m fl ansökt om medel från Allmänna Arvsfonden för ett långsiktigt arbete med Ungdomens Hus.

Från protokoll

Sammanställningen av protokoll från olika grupperingar inom den regionala samverkansstrukturen och regionens politiska organisation lades till handlingarna.

11. Mötestider 2021

Chefsgruppen beslutade om följande mötestider för 2021:

28 januari	9.00 – 12.00
26 mars	8.30 – 12.00
3 juni	13.00 – 16.30
26 augusti	8.30 – 12.00
15 oktober	8.30 – 12.00, gemensamt möte med chefsgrupp social välfärd samt vård och omsorg
4 november	13.00 – 16.00
8 december	heldag

12. Övriga frågor

Projektledare Cross

Ingmar informerade att projektledare för Cross nu anställts och att hon, Johanna Ek, fr o m november arbetar 20 % och på 100 % från mitten av februari.

Omorganisation inom hälso- och sjukvården

Frågor ställdes kring pågående process som inte är slutförd. Ett material i frågan läggs in i Projify

Kulturkommunikatörer

Anna Jakobsson informerade om att Helena Sundberg, staben för hållbar utveckling, driver ett arbete om etnicitet och hälsa. Inom ramen för detta har kulturkommunikatörer utbildats som under ett halvår träffat SFI-elever. Under våren 2021 kan kulturkommunikatörerna bokas för kompetenshöjande insatser, t ex när kulturkrockar uppstår. Föreläsningarna kan genomföras digitalt, målgruppsanpassas och även påverkas till innehåll.

Margareta Johansson informerade om att RF-SISU samverkar med SFI för att rekrytera deltagare till mansgrupper.

Chefsgruppen beslutade att bjuda in Helena Sundberg till ett kommande möte.

Underlag för rekvisering av medel för 2021 samt ekonomisk redovisning 2021.

Linnea Hedkvist informerade att ett underlag skickas ut i början av januari 2021.

Helseplan

Frågor ställdes kring den Utvärdering av insatser vid psykisk ohälsa hos unga och unga vuxna i Region Örebro län som genomförts av konsultbolaget Helseplan. Slutrapporten läggs in i Projify.

Chefsgruppen beslutade att bjuda in Lise Bergman Nordgren från psykiatri till ett kommande möte kring denna fråga.

Ny förvaltningsorganisation Karlskoga kommun

Cecilia Ljung informerade om att folkhälsoförvaltningen kommer att slås samman med samhällsbyggnadsförvaltningen under kommande vår.

13. Driv och hinder under dagens möte*Driv:*

Effektivt
Zoom fungerat bra.
Nöjd
Bra diskussioner om hur vi samverkar

Hinder:

Lite trist att inte ses men å andra sidan effektivt
Mycket att läsa in och hålla isär.
Vissa frågor dras i långbänk av olika orsaker

För att underlätta inläsning av ärenden så beslutade chefsgruppen att vid kommande sammanträden prova en modell där varje ärende förses med ett försättsblad med en ärendesammanfattning.

Linnea Hedkvist
Utvecklingsledare folkhälsa